

การเปิดรับสื่อ การรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตก และการใช้ชีวิตแบบสังคมตะวันตก
ของวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

นางสาว ชุติพร เชวงศักดิ์โสภาคย์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรมพัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-331-510-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**MEDIA EXPOSURE, PERCEPTION ON WESTERN SOCIETY,
AND LIFE-PATTERN OF THAI ADOLESCENCE IN BANGKOK**

MS CHULEEPORN CHAVENGSAKSOPARK

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communication**

Department of Public Relations

Graduate School

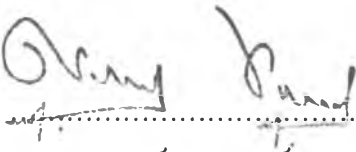
Chulalongkorn University

Academic Year 1998

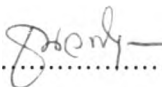
ISBN 974-331-510-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปิดรับสื่อ การรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตก และการใช้ชีวิตแบบ
สังคมตะวันตก ของวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานคร
โดย นางสาวหุลิพร เซวงค์ดีโสภาคย์
ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวดี บุญลือ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล)

.....กรรมการ
(ดร. วิเชียร เกตุสิงห์)

ชวลีพร เหวงศักดิ์โสภาคย์ : การเปิดรับสื่อ การรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตก และการใช้ชีวิตแบบ
สังคมตะวันตกของวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานคร (Media Exposure, Perception on Western
Society, and Life-pattern of Thai Adolescence in Bangkok) อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. ปารีชาติ
สถาปิตานนท์ สโรบล ; 135 หน้า. ISBN 974-331-510-1

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อ การรับรู้เกี่ยวกับสังคม
ตะวันตก และการใช้ชีวิตแบบสังคมตะวันตกของวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานคร โดยประเด็นหลักประกอบด้วย
ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตกของวัยรุ่นจำแนกตามความแตกต่างของลักษณะทางประชากร, ศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับสังคมตะวันตกกับการรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตกของวัยรุ่น, ศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตกกับการใช้ชีวิตแบบสังคมตะวันตกของวัยรุ่น และศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อตะวันตกกับการใช้ชีวิตแบบสังคมตะวันตกของวัยรุ่น โดยใช้แบบสอบถาม
เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ วัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการสุ่ม
ตัวอย่างด้วยการจำแนกสัดส่วนตามพื้นที่ (Quota-Sampling)

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. การรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตกของวัยรุ่นแตกต่างกันตามเพศและระดับการศึกษา แต่ไม่แตกต่างกัน
ตามระดับอายุและระดับรายได้
2. การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับสังคมตะวันตกของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตก
ในระดับต่ำ
3. การรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตกของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับการใช้ชีวิตแบบสังคมตะวันตกใน
ระดับระดับต่ำ
4. การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับสังคมตะวันตกของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับการใช้ชีวิตแบบสังคมตะวันตก
ในระดับต่ำ

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิติต ชวลีพร เหวงศักดิ์โสภาคย์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ปารีชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร. ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล ที่ให้เกียรติเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านได้ให้คำแนะนำ เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ รวมถึงข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างมาก ตลอดจนได้ช่วยดำเนินการพิจารณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี รวมทั้งความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวดี บุญลือ ได้กรุณาให้เกียรติเป็นประธานการสอบวิทยานิพนธ์ และดร. วิเชียร เกตุสิงห์ ที่ได้กรุณาให้เป็นเกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านทั้งสองได้ให้ข้อเสนอแนะ และตรวจแก้วิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ประจำภาคการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณมยุรี ที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีแก่ผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่น้องทุกคน ตลอดจน คุณยอด สุขวิวัฒน์ ผู้จัดการทั่วไป บริษัท ภาพยนตร์ โคลัมเบีย ไทโรสตาร์ บัณฑิตา วิสด้า (ประเทศไทย) จำกัด รวมถึงเพื่อนๆ น้องๆ ในบริษัทฯ ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน รวมถึงเป็นกำลังใจในการทำวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	7
1.3 ปัญหำนำในการวิจัย.....	7
1.4 นิยามศัพท์.....	8
1.5 ขอบเขตในการวิจัย.....	9
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม.....	10
2.2 อิทธิพลของสื่อสารมวลชนต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม.....	16
2.3 วัฒนธรรมมวลชน หรือวัฒนธรรมประชานิยม.....	29
2.4 จิตวิทยาวัยรุ่น.....	33
2.5 การเปิดรับสื่อมวลชน.....	39
2.6 ลักษณะทางประชากรของผู้รับสาร.....	47
2.7 การรับรู้.....	49
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
2.9 สมมติฐานและกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	61
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	62
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	64
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
3.4 เกณฑ์การให้คะแนน.....	66
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
3.6 การประมวลผลข้อมูล.....	68

3.7 การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล.....	68
3. ผลการวิจัย.....	70
4. บทสรุป.....	98
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	98
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	101
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	106
รายการอ้างอิง.....	108
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก: แบบสอบถามประกอบโครงการวิจัย.....	115
ประวัติผู้วิจัย.....	122

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	71
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับอายุ.....	71
3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ.....	72
4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	72
5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับรายได้.....	73
6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้.....	73
7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิภาคเดิม.....	74
8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการเปิดรับสื่อ.....	74
เกี่ยวกับสังคมตะวันตก	
9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับสื่อโทรทัศน์.....	75
10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับสื่อวิทยุ.....	76
11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับสื่อภาพยนตร์.....	77
12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับสื่อนิตยสาร.....	78
13 จำนวนและร้อยละของการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาษา.....	79
14 จำนวนและร้อยละของการเปิดรับสื่อวิทยุของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาษา.....	80
15 จำนวนและร้อยละของการเปิดรับสื่อภาพยนตร์ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาษา.....	81
16 จำนวนและร้อยละของการเปิดรับสื่อนิตยสารของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาษา.....	82
17 จำนวนและร้อยละของการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่าง.....	83
จำแนกตามประเภทรายการ	
18 จำนวนและร้อยละของการเปิดรับสื่อวิทยุของกลุ่มตัวอย่าง.....	84
จำแนกตามทำนองดนตรี	
19 จำนวนและร้อยละของการเปิดรับสื่อภาพยนตร์กลุ่มตัวอย่าง.....	85
จำแนกตามประเภทเนื้อหา	
20 จำนวนและร้อยละของการเปิดรับสื่อนิตยสารของกลุ่มตัวอย่าง.....	86
จำแนกตามคอลัมน์	
21 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการรับรู้.....	87
เกี่ยวกับสังคมตะวันตก	
22 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการใช้ชีวิต.....	88
แบบสังคมตะวันตก	

23	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศกับการรับรู้.....89
	เกี่ยวกับสังคมตะวันตก
24	ผลการทดสอบความแตกต่างของระดับอายุกับการรับรู้.....90
	เกี่ยวกับสังคมตะวันตก
25	ผลการทดสอบความแตกต่างของระดับการศึกษากับการรับรู้.....91
	เกี่ยวกับสังคมตะวันตก
26	ผลการทดสอบความแตกต่างของระดับรายได้กับการรับรู้.....92
	เกี่ยวกับสังคมตะวันตก
27	ผลการทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับ.....93
	สังคมตะวันตกกับการรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตก
28	ผลการทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับ.....95
	สังคมตะวันตกกับการใช้ชีวิตแบบสังคมตะวันตก
29	ผลการทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับ.....96
	สังคมตะวันตกกับการใช้ชีวิตแบบสังคมตะวันตก